

فیلم‌های حسین قناعت قهرمان دارند

«تپلی و من» آخرین فیلم روی پرده از شماست. در این دهه اخیر، سینمای کودک و نوجوان از نظر شما در چه مرحله‌ای قرار دارد؟ و یا این ژانر پاسخگوی نیازهای کودک و نوجوان امروزی است؟

سال‌هاست ژانر مستقلی به اسم سینمای کودک وجود ندارد؛ برای این که وجود داشته باشد باید چرخه خود و مخاطب خود را داشته باشد؛ اولاً سینمای کودک خیلی محدود شده است و ثانیاً سفارشی شده، به دلیل این که ما جشنواره بین‌المللی کودک و نوجوان داریم. هر سال دو یا سه فیلم از طرف نهادهای دولتی سفارش داده می‌شود تا در جشنواره‌ای که ما میزبان هستیم، آبروداری شود. این فیلم‌ها چون به آن منظور ساخته شده‌اند تضمینی برای نمایش دادنشان وجود ندارد؛ چون خیلی از این فیلم‌ها برای شرکت در جشنواره آماده می‌شدند و تاکنون نمایش داده نشده‌اند. اگر جنبه‌های عام بودن را دارا باشد و تماشاگر بیشتری نیز جذب کند، اکران می‌شود. سال‌هاست برنامه‌ریزی مشخصی درباره ژانری که برای سینمای کودک و نوجوان وجود داشته باشد و نگاهشان نسبت به نیازهای تربیتی، آموزشی و تفریحی به مخاطب باشد تا برای آن کار کنند، وجود ندارد و نگاهی جشنواره‌ای به سینمای کودک و نوجوان حاکم است.

در کارنامه کاری شما کار کودک به مراتب زیاد دیده می‌شود. آیا شما به دلیل دغدغه درونی خودتان کار در رابطه با کودک را بازی می‌کنید یا زمانی که پیشنهاد بازی داده می‌شود قبول می‌کنید؟

هر دو این‌ها هست. به هر حال پیش آمدن و ادامه پیدا کردنش به این دلیل بوده که این فضا را دوست داشتم و بازی در کار کودک، فضای مورد علاقه من است. متأسفانه به مرور از حجم فعالیت‌ها در این زمینه و حتی از جدیتش در تلویزیون کم شده است. البته برنامه‌های کودک و نوجوان همچنان وجود دارند اما من نتوانسته‌ام همه آن‌ها را دقیق ببینم و فقط درباره آن مقداری که دیده‌ام صحبت می‌کنم که به نظر من سطحی و با نگاهی غیر کارشناسی انجام می‌شوند و سازندگان فکر می‌کنند تعریف کار کودک این است که دو تا ترانه داشته باشد و شخصیت‌ها خیلی لوس صحبت کنند در حالی که بچه‌های امروز فهمیم هستند، خیلی سوال دارند و ما باید بتوانیم به آن‌ها جواب بدهیم که با ریسک کردن این مسائل، نمی‌شود توجهشان را جلب کرد.

سابقه کار با حسین قناعت، کارگردان فیلم «تپلی و من» را قبلاً داشته‌اید؛ سینمای قناعت چه ویژگی‌هایی دارد که منجر به همکاری دوباره شما با ایشان شد؟

ویژگی مهم فیلم‌های حسین قناعت این است که در آن‌ها قهرمان وجود دارد و کودک‌کان که موجودات خیال‌پردازی هستند، قهرمان‌ها را خیلی دوست دارند و با قهرمان‌های دنیا بزرگ‌سال‌ها نیز هم‌ذات‌پنداری می‌کنند و زمانی که برای دنیای خودشان قهرمان‌پردازی بشود، راحت‌تر هم‌ذات‌پنداری می‌کنند. یک ژانر فرعی هم در سینما وجود دارد که اسمش سینمای کودک است اما فیلم‌هایی راجع به بچه‌هاست نه برای بچه‌ها، که گاهی اوقات تمایزی بین این‌ها قائل نمی‌شوند و در یک ظرف قرار می‌دهند. فیلم‌های آقای قناعت، سینمایی است که به معنای واقعی کلمه برای بچه‌ها ساخته می‌شود و شور و نشاطی که بچه‌ها به دنبالش هستند را در خودش دارد.

فیلم «تپلی و من» علاوه بر کودکان، نظر خانواده‌ها را هم جلب کرده است؛ سینمای کودک و نوجوان به چه اندازه در آگاهی

رامین ناصر نصیر در گفت و گو با «صبا»:

برای سینمای کودک و نوجوان برنامه‌ریزی نشده است

دلارام صادقی

گفت و گو

«تپلی و من» داستان فیلمنامه‌نویسی را روایت می‌کند که زندگی‌اش با ورود پسری هشت‌ساله به نام «تپلی» دگرگون می‌شود. این فیلم به کارگردانی حسین قناعت است که سابقه درخشانی در زمینه کودک و نوجوان دارد. از جمله بازیگران این فیلم می‌توان به حسن معجونی، میترا حجار، یوسف تیموری، رامین ناصر نصیر و سیروس گرجستانی اشاره کرد. با رامین ناصر نصیر که پیش از این در کارهای قناعت دیده شده است گفت‌وگویی درباره «تپلی و من» و سینمای کودک و نوجوان داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

دادن به خانواده درباره فرزندانشان موثر است؟

سینما مدیومی است که خاصیت‌های آموزشی و تفریحی را همزمان در کنار هم دارد و ممکن است در بعضی فیلم‌ها یک جنبه پررنگ‌تر باشد یا ممکن است هم‌عرض باشند. قطعاً سینما در آگاهی دادن به خانواده‌ها خیلی موثر است به خصوص زمانی که از سینمای کودک حرف می‌زنیم، بخش آموزشی‌اش پررنگ‌تر است و کمتر فیلمی در رابطه با کودک داریم که صرفاً جنبه تفریح داشته باشد.

سینمای کودک و نوجوان گیشه قوی ندارد؛ این موضوع برای شما و حتی بازیگران دیگر که کارهای کودک انجام می‌دهند، دافعه ایجاد نکرده است که به جای فعالیت در زمینه کودک و نوجوان به سراغ ژانرهای پرفروش‌تر بروید؟

درباره خودم می‌توانم بگویم که دافعه نداشته است. نباید بگویم سینمای کودک گیشه ندارد بلکه برایش برنامه‌ریزی نشده است. فکر می‌کنم از آن دسته ژانرهای پر مخاطب باشد؛ چون تعداد کودکان و نوجوانان زیاد است و بچه‌ها معمولاً با والدین به سینما می‌روند بنابراین خانواده‌ها را می‌تواند به سینما بکشاند. در مقطعی به نظر تجربه خوبی در این زمینه شده بود و ما گروه نمایش فیلم کودک در تهران داشتیم و چند سینما برای نمایش دادن فیلم‌های کودکان نظر گرفته شده بود و آن سینماها برنامه‌هایی سازماندهی شده از طرف مدارس و... داشتند. اگر این اتفاق بیفتد فیلم‌های کودک و نوجوان نیز می‌توانند از ژانرهای پرطرفدار سینما باشند. در حال حاضر هیچ‌گونه برنامه‌ریزی وجود ندارد و فیلم‌های این ژانر اکران نامنظمی دارند، تبلیغاتی هم برای آنها نمی‌شود و سازماندهی برای جذب تماشاگر ندارند. خیلی تأسف‌آور است به دلیل این که بعد از تجربیات خوبی که داشتیم دوباره به این وضع افتادیم و گرنه اگر تجربه‌ای نداشتیم می‌گفتیم راهکارهایش را بلد نیستیم، اما وقتی چیزی امتحان شده و نتیجه داده است نمی‌دانم چرا نقیضش عمل می‌شود.

با توجه به این که سالیان سال است در تلویزیون و سینما نقش آفرینی کرده‌اید، بازی در کدام مدیوم برای شما از حیث بیشتری دارد؟

هیچ وقت برایم فرقی نداشته است و فکر هم نمی‌کردم که این فیلم سینمایی، تئاتر و یا تلویزیون است. مسائل دیگری همانند؛ ارتباط برقرار کردن خودم با نقشی که پیشنهاد می‌شود، چقدر به شوقم می‌آورد و یا گروه و کارگردانی که کار می‌کنم برایم مهم‌تر است و بیشتر انگیزه می‌دهد تا این که به فکر پخش کار در سینما یا تلویزیون باشم. در واقع در کم‌اهمیت‌ترینش شاید تلویزیون قبلاً برایم اولویت بیشتری داشته چون رسانه پر تماشاگری بود و بازیگر می‌توانست با طیف وسیع‌تری از تماشاگر ارتباط برقرار کند، البته این موارد مربوط به گذشته بود و چندسالی می‌شود که تلویزیون مخاطبان خود را از دست داده است و کارهای تلویزیون هم نسبت به قبل دیده نمی‌شوند.

در حال حاضر چه کاری انجام می‌دهید؟

در سریالی که برای گروه سنی نوجوان‌ها در شبکه دو سیماست، فعالیت می‌کنم.

اگر حرف آخری دارید بفرمایید؟

خیلی خوب است به ژانرهایی پرداخته شود که به دلایل مختلف بار تبلیغاتی زیادی ندارند و مهجور مانده‌اند و معرفی می‌کنید تا تماشاگر در جریان اتفاقات قرار بگیرد و این اتفاق بسیار خوبی است به خصوص اگر فیلم‌های ارزشمندی باشند.

